

Schutte

intrigerend thema, zeker voor een Paarse coalitie. In de Miljoenennota wordt gewaarschuwd dat het verzet van gevestigde belangen het zicht niet mag ontnemen op de potentiële baten van een verbeterde marktwerking voor consument en burger. Mag ik het eens omkeren: het wenkend perspectief van het materieel gewin van marktwerking mag het zicht niet ontnemen op de immateriële risico's.

De werkgelegenheid stijgt snel, maar het aantal uitzendkrachten nog sneller. Dat is gunstig voor de dynamiek, voor de werkgever om eraan te komen, voor de werknemer om eruit te vliegen.

Verruimde winkeltijden heten welvaartsverhogend, maar in de winkelcentra van Groningen en Utrecht tref je dezelfde winkelketens aan. De zelfstandige ondernemer wacht tot ook zijn bedrijf erin wordt opgenomen.

De liberalisering van de telecommunicatiesector heeft de communicatie vleugels gegeven. Maar is het puur winst als je op elke hoek van de straat en in elke coupé deelgenoot mag zijn van een gesprek tussen een afdelingschef en zijn secretaresse?

In de wereld van het bank- en verzekeringswezen ontstaan machtige conglomeraten met wereldwijde vertakkingen; allemaal in het belang van de consument en de aandeelhouder. Maar weten wij ook wat de individuele consument, hetzij burger, hetzij zelfstandig ondernemer, er werkelijk beter van geworden is? Is deze ontwikkeling nog wel beheersbaar? Is de regeling van het toezicht nog wel adequaat? Nu wil niemand ongelimiteerde marktwerking. We hebben de mededingingsautoriteit, die toeziet op eerlijke concurrentie. Maar is het vraagstuk niet veel breder dan dat van de concurrentie? In ander verband kwam prof. In 't Veld eens tot de conclusie: "Een onderzoek dat alleen de economische en dan bovendien nog kwantificeerbare effecten van concurrentievervalsing in beschouwing neemt, leidt onvermijdelijk aan een vorm van blikvernaauwing waarin wel de welvaartsverliezen in het oog springen maar geen aandacht is voor de welzijnsaanwinst die hieruit mogelijk voortvloeit."

Wat hier gezegd wordt over concurrentievervalsing geldt ook voor concurrentiebevordering. In

onze tijd, waarin veel belangen in geldsommen worden uitgedrukt, is het gevaar van blikvernaauwing groot. Marktwerking kan een nuttig en noodzakelijk instrument zijn. Maar wie het gaat institutionaliseren, bevordert blikvernaauwing. Daarom is het al meermalen geopperde idee van een coördinerende vaste commissie voor marktwerking, deregulering en wetgeving geen goed idee.

Ten slotte, voorzitter, er bestaat een groeiemarkt voor publiek-private samenwerking. Mij bereiken echter signalen dat private financiers soms de weg niet weten in de veelheid aan overheidsloketten waar ze zich moeten melden. Herkent de minister hier iets van en, zo ja, kan hij een bijdrage leveren aan meer duidelijkheid op dit punt?

De (algemene) beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**: De minister en de staatssecretaris zullen morgenochtend om kwart over tien in hun eerste termijn antwoorden, waarna de rest van de beraadslaging plaatsvindt.

De vergadering wordt van 12.25 uur tot 13.30 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Mevrouw Schreijer-Pierik heeft gisteren het verzoek gedaan om het algemeen overleg over de knelpunten in de varkenshouderij op de agenda te zetten en daarover een apart tweeminuten-debat te houden. Ik stel de Kamer voor om, gelet op het feit dat volgende week de begroting van LNV wordt behandeld en gelet op de overige punten op de agenda van de Kamer, bij uitzondering niet aan dit verzoek te voldoen en om dit onderwerp gewoon te betrekken bij

de behandeling van de begroting van LNV.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Leers.

De heer **Leers** (CDA): Voorzitter! Afgelopen week heeft een overleg plaatsgevonden met de minister van VROM over de modernisering van het instrumentarium inzake geluidshinder. Ik verzoek u het verslag van dat overleg op de agenda te zetten.

De **voorzitter**: Bij een volgende regeling van werkzaamheden zal naar aanleiding van dit verzoek zo spoedig mogelijk een voorstel worden gedaan.

Aan de orde zijn de **stemmingen over vijf moties**, ingediend bij het debat over het **Plan van scholen 1999-2001 (26134)**, te weten:

- de motie-Schutte c.s. over het verzoek van de Stichting evangelisch voortgezet onderwijs in Utrecht (26134, nr. 2);
- de motie-Halsema over de aanvraag voor een brede scholengemeenschap voor Nederlands-islamitisch onderwijs te Rotterdam (26134, nr. 3);
- de motie-Van Bommel over een onderzoek naar de invloed van islamitisch onderwijs op de integratie van leerlingen (26134, nr. 4);
- de motie-Lambrechts/Cornielje over meer ruimte voor smalle scholengemeenschappen (26134, nr. 5);
- de motie-Cornielje c.s. over VBO-groenafdelingen (26134, nr. 6).

(Zie vergadering van 29 september 1998.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

De heer **Cornielje** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie zal voor de motie-Schutte stemmen, omdat bij de Stichting evangelisch voortgezet onderwijs door de vorige staatssecretaris verwachtingen zijn gewekt die naar onze opvatting nagekomen moeten worden.

Wij zullen tegen de motie op stuk nr. 4 van de heer Van Bommel over

De heer Koenders (PvdA)

een onderzoek naar de invloed van islamitisch onderwijs stemmen, omdat de staatssecretaris in het overleg over het Onderwijsverslag reeds heeft toegezegd dat zij hier onderzoek naar zal doen. In dat opzicht is de motie op dit moment overbodig. Bovendien was dit punt niet aan de orde tijdens het overleg over het Plan van scholen, omdat daarbij werd gesproken over het toetsen van aanvragen aan de wet en niet over de wenselijkheid of onwenselijkheid van islamitisch onderwijs.

In stemming komt de motie-Schutte c.s. (26134, nr. 2).

□

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de VVD, het CDA, het GPV, de RPF en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Halsema (26134, nr. 3).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Bommel (26134, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Lambrechts/Cornielje (26134, nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Cornielje c.s. (26134, nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Goedkeuring van de op 16 december 1997 te Brussel tot stand gekomen Protocollen bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de**

Republiek Hongarije, de Republiek Polen en de Tsjechische Republiek (26032).

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Koenders, die zijn maiden-speech zal houden.

□

De heer **Koenders** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Vandaag worden de consequenties getrokken uit het debat dat hier vorig jaar in de volle breedte werd gehouden over de wenselijkheid van de uitbreiding van de NAVO. Vandaag spreekt de Tweede Kamer uit, hopelijk in grote meerderheid, dat Hongarije, Polen en de Tsjechische Republiek horen bij de NAVO en dat de zone van stabiliteit in Europa met voorlopig nog alleen deze landen wordt uitgebreid. De PvdA-fractie was vorig jaar en is nog steeds een groot voorstander van die uitbreiding en ziet deze eerste stap als een logische consequentie van de aardverschuivingen die zich in Europa hebben voorgedaan. Ik wil dat graag toelichten, ook gezien de eerdere wisseling van argumenten in de Kamer, toen grote bezwaren bestonden zowel ter linker- als ter rechterzijde.

Er wordt wel gezegd dat internationale politieke actie alleen zinnig kan zijn als ze een goede combinatie is van realisme en idealisme. Het één werkt niet zonder het ander. Ik geloof dat dat zo is. Een open uitbreidingsproces, niet vooraf gelimiteerd en verlopend volgens transparante criteria als democratisch gehalte en civiele controle over de strijdkrachten, kan zo'n zinnige combinatie vormen. Het conservatisme van behoud van het bestaande dat hier vorig jaar beluisterd kon worden, geeft geen antwoord op de nieuwe veiligheidspolitieke vragen van deze tijd. De agenda van de NAVO in de komende jaren moet er volgens ons juist een zijn van vernieuwing. Het gaat onzes inziens om een drieslag: uitbreiding, aanpassing en een duidelijke wapenbeheersingsagenda. Eigenlijk is dit het historisch zo belangrijke Harmel-rapport van de jaren zestig in een nieuw jasje.

Deze drie sporen horen bij elkaar en moeten redelijk synchroon verlopen: uitbreiding om de zone van